

Motion till riksdagen 2025/26:3584

av **Mattias Vepsä m.fl. (S)**

Stockholm som en hållbar tillväxtmotor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att understödja Stockholmsregionen som hållbar tillväxtmotor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka statens medfinansiering av välfärden och om återtagande av kontroll över välfärden och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa karensavdraget för att öka rättvisan för alla som inte kan jobba hemifrån, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort fri etableringsrätt inom skattefinansierade verksamheter och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta behovet av fler bostäder för en växande Stockholmsregion och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en social bostadspolitik ska utvecklas för att bryta segregationen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa EBO-lagen fullt ut och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra den kommunala förköpsrätten av alla fastigheter som kommer ut på marknaden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvalitetshöjning av folkbokföringen och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en aktiv och inkluderande arbetsmarknadspolitik och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bekämpa den grova organiserade brottsligheten också genom förebyggande insatser och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en nationell definition av brottsförebyggande arbete och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en stärkt polis i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka det civila samhällets organisationer och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klimatomställningen måste genomföras rättvist och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla infrastrukturen i Stockholmsregionen för samhällsnytta och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avveckla Bromma flygplats och utveckla Arlanda till ett centrum för fossilfritt flyg och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en ny förbindelse över eller under Södertälje kanal och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att Södertörns högskola bör bli universitet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Stockholmsregionen är fantastisk. Här lever ungefär 2,5 miljoner människor sina liv. De flesta av oss är stolta över vår huvudstadsregion med alla dess både för- och nackdelar.

Stockholmsregionen har under många år varit Sveriges tillväxtmotor med stark självkänsla, ett sprudlande kulturliv och dynamiska företag. Många av vårt lands växande företag skapas i regionen och tillgången på riskkapital är näst bäst i världen, enbart slaget av Kalifornien i USA. Stockholmsregionen har en stark sektor för grön teknologi och utbildningsinstitutionerna är framgångsrika.

Vi socialdemokrater vill att Stockholmsregionen ska fortsätta att vara ledande i klimatomställningen. Det ska vara lätt att göra rätt för att bidra till den klimatpositiva omställningen. Alla ska också få ta del av de värden som skapas och på jämlika villkor delta på arbetsmarknaden, i utbildningar och i fritidsaktiviteter.

Vi socialdemokrater i Stockholmsregionen ser och bekämpar de allvarliga samhällsproblem som vuxit fram i vår region. Välfärden sviktar, segregationen har blivit omfattande, otryggheten på arbetsmarknaden har vuxit, liksom den grova organiserade brottsligheten, det civila samhällets organisationer pressas tillbaka och alla är inte med på klimatomställningen på rimliga villkor. Det är med förfäran vi ser på hur högerregeringens politik, på område efter område, slår hårt mot vår region. Likt hur Trump har målat ut Kalifornien som ett hot mot Donald Trumps svarta vision om USA, har SD-regeringen riktat udden mot stockholmarna. Det som behövs istället är en politik som utgår från insikten att en blomstrande Stockholmsregion är en förutsättning för ett blomstrande Sverige!

Ta tillbaka kontrollen över välfärden och stärk statens finansiering av välfärden

En väl fungerande och gemensamt finansierad skola, vård och omsorg bygger välstånd. De är produktiva institutioner i en modern dynamisk ekonomi. Ingenstans i Sverige har den politiska högerns marknadsreformer och privatiseringsiver vad gäller välfärden gått så långt som i Stockholmsregionen. Vi lever med utbrett marknadskaos i skolan, omsorgen, sjukvården och kollektivtrafiken. Socialdemokratiska kommun- och regionpolitiker kämpar emot och tar under denna mandatperiod ansvar för att styra upp välfärden på de sätt som är möjliga på lokal nivå. Det handlar exempelvis om att återta ambulanssjukvård och äldreomsorgsverksamheter i egen regi, avbolagisera sjukhus och starta upp HVB-hem under kommunalt huvudmannaskap. Och socialdemokratiska majoriteter stödar upp i välfärdsfusket högern lämnat efter sig genom att upprätta särskilda enheter för att sätta stopp för utbetalningar av offentliga medel till djupt oseriösa eller kriminella aktörer ur den skattefinansierade välfärden.

I likhet med övriga landet drabbas vår region nu också av att staten underfinansierar den kommunala och regionala välfärden genom för små generella och riktade statsbidrag.

Vi ser också ett behov av att avskaffa karensavdraget för att öka rättvisan för alla som inte kan arbeta hemifrån. Nuvarande regler slår hårt mot arbetare som inte har möjligheten att utföra sina arbetsuppgifter från hemmet, och en rättvis lösning måste införas.

Marknadsskolan måste reformeras genom ett reformerat skolpengssystem som ger kommunala skolor ersättning för sitt mer krävande uppdrag jämfört med de friståendes. Gemensamma köregler måste lagregleras för att göra skolvalet mer jämlikt för alla barn. Självklart ska offentlighetsprincipen gälla i skattefinansierad skolverksamhet. Vinstjakten i skolan och förskolan måste få ett slut!

Den fria etableringsrätten inom skattefinansierade verksamheter, såsom skola och vård, måste avskaffas. Detta är nödvändigt för att återta kontrollen över kvaliteten och säkerställa att alla verksamheter styrs av behov och inte av marknadsintressen.

Privata sjukvårdsförsäkringar ska inte tillåtas att äta sig in i den offentligt finansierade sjukvårdens verksamhet. Tvångs-LOV för primärvården behöver avskaffas, så att även Stockholmsregionen får möjligheter att styra etableringar av vårdcentraler dit de behövs. Lagstiftningen vad gäller marknadsföring av hälso- och sjukvård bör styra mot måttfullhet. Ersättningssystemen för digital vård behövs förändras, exempelvis så att patientens hemregion inte ska vara skyldig att ersätta kostnaden för distanskontakter som erbjuds av en annan region och att patienten, vid utomlänsvård som sker genom distanskontakt, ska betala de vårdavgifter som tillämpas i patientens hemregion. Tillsynsmöjligheterna bör öka för Inspektionen för vård och omsorg för att identifiera oseriösa utförare och stärka patientsäkerheten.

Ingen ska gå före i kön. Vård ska ges efter behov, inte plånbok. Vårdvalssystem måste reformeras. Hemtjänst kan inte längre tillåtas förbli en tummelplats för kriminella nätverk. Kort och gott: Marknadslogiken måste pressas tillbaka i välfärdssektorn!

Därtill måste statsbidragen indexeras för att säkra en bottenplatta för välfärdens finansiering och vi socialdemokrater i Stockholm ser behov av betydande tillkommande satsningar från staten för att välfärden ska utvecklas på det sätt som medborgarna förväntar sig och som bygger vårt samhälle, vår region, starkare! Staten, med

möjligheten till progressiv beskattning, måste ta ett större ansvar för välfärdens finansiering!

Social bostadspolitik för att bryta segregationen och säkra kompetensförsörjning och studenters boende

Boverkets prognoser visar att 73 procent av de nya bostäderna behöver byggas i de tre storstadsregionerna Stockholm/Uppsala, Göteborg och Malmö/Lund. Redan före den nu pågående kollapsen i bostadsbyggandet var bostadsbristen, trångboddheten och hemlösheten störst i vår region. Avsaknaden av substantiella bostadspolitiska initiativ på nationell nivå och den förtida avvecklingen av investeringsstödet till byggande av hyresrätter och studentbostäder med lägre hyresnivå slår därmed med full kraft mot vår region. Näringslivets och den offentliga sektorns kompetensförsörjning hotas av brist på lämpliga och rimligt prissatta bostäder. Studenter avskräcks från att komma till studier vid våra världsledande utbildningsinstitutioner på grund av boendesituationen i regionen.

Vi socialdemokrater i Stockholmsregionen ser behovet av en nationell handlingsplan för bostadsförsörjningen, där det kommunala bostadsförsörjningsansvaret åtföljs av statliga incitament både att upprätta och att genomföra meningsfulla bostadsförsörjningsplaner, med hänsyn till samhällsgemenskapens, hela befolkningens och arbetsmarknadens behov. Vi ser också behovet av statligt stöd, i form av byggstimulanser, statliga byggkrediter, statliga kreditgarantier och hyresförlustgarantier, inte minst i konjunkturlägen med alldeles för lågt bostadsbyggande.

Den allvarliga bostadssegregationen kan inte brytas med mindre än att nya åtgärder provas för att möjliggöra mer blandade upplåtelseformer och mindre av socioekonomisk skiktning i vår region. Inkomstkrav, förtursregler och andra verktyg för samhällsplanering för integration istället för segregation måste ses över.

EBO-lagen, som har bidragit till att förstärka segregationen i många områden, måste avskaffas. Det är nödvändigt att skapa en bostadspolitik som främjar integration och förhindrar att utsatta grupper koncentreras till redan utsatta områden.

För att ytterligare stärka kommunernas verktyg i kampen mot bostadssegregation och för att säkerställa att bostäder används till allmännyttiga syften, måste den kommunala förköpsrätten av alla fastigheter som kommer ut på marknaden återinföras. Detta ger kommunerna möjligheten att aktivt påverka bostadsmarknaden och motverka spekulation och segregation.

Regeringens bostadspolitik är helt undermålig och den förvärras av att högerstyrda kommuner i vår region helt enkelt inte tar sitt ansvar vare sig för segregationen eller för bostadsförsörjningen – och inte tänker göra det med mindre än att vi socialdemokrater tar över makten i kommunerna ifråga. Staten måste gripa in för att vi skall ha minsta chans att bryta segregationen, säkra kompetensförsörjningen, möjliggöra för studenter att bo och bygga Stockholmsregionen starkare!

Vidare bör kvaliteten i folkbokföringen kontinuerligt höjas, där hembesök och dörrknackning kan användas som metoder för att samla in korrekta data. Detta är nödvändigt för att få en realistisk bild av bostadssituationen och därigenom kunna vidta effektiva åtgärder för att lösa bostadsbristen och motverka segregation.

Aktiv arbetsmarknadspolitik för hållbar tillväxt och inkludering

För att möta framtidens krav och stödja arbetsmarknadens behov i Stockholmsregionen måste det finnas tillgång till utbildning och kompetensutveckling. Vi socialdemokrater ser behov av utökade statliga satsningar på yrkesutbildningar, vidareutbildningar och livslångt lärande för att säkerställa att arbetskraften kan anpassa sig till teknologiska förändringar och nya arbetsmarknadsbehov. Detta inkluderar även stöd till omställningsprogram för dem som förlorar sina jobb i takt med den gröna omställningen.

För att Stockholmsregionen ska fortsätta att vara en tillväxtmotor krävs att näringsliv, civilsamhälle och offentlig sektor kan rekrytera den kompetens som behövs. Detta innebär att utbildningsinstitutionerna måste samarbeta närmare med arbetsmarknaden för att säkerställa att utbildningsutbudet matchar efterfrågan. Vi ser därför behov av ökade investeringar i högre utbildning och forskning inom områden som är kritiska för regionens framtida tillväxt, såsom teknik, hälsa och hållbarhet.

För att möta de komplexa utmaningarna på arbetsmarknaden krävs ett nära samarbete mellan offentliga och privata aktörer. Vi föreslår därför också etableringen av regionala arbetsmarknadsråd där representanter för arbetsgivare, fackföreningar, utbildningsinstitutioner och offentliga myndigheter kan samarbeta för att utveckla och implementera strategier för att stärka arbetsmarknaden i Stockholmsregionen.

För att främja en jämlik arbetsmarknad i Stockholmsregionen måste också insatser göras för att minska löneskillnader och ojämlikheter mellan olika grupper. Vi ser behovet av skärpt tillsyn av diskrimineringslagar och stärkta incitament för företag att anställa från underrepresenterade grupper. Arbetsmarknaden ska vara tillgänglig och rättvis för alla, oavsett bakgrund, kön eller funktionshinder.

Arbetslivskriminaliteten är vidare ett allvarligt hot mot en sund arbetsmarknad. Vi ser behov av stärkt tillsyn och hårdare straff för företag som utnyttjar arbetskraft olagligt. Detta inkluderar även att säkerställa att arbetskraftsinvandrare har rättvisa arbetsvillkor och att arbetsgivare följer gällande arbetsmiljölagar.

För att säkerställa rättvisa arbetsvillkor och förhindra att subventionerade jobb används för att undergräva löner och arbetsförhållanden menar vi socialdemokrater i Stockholmsregionen att det är nödvändigt att införa krav på kollektivavtal för alla subventionerade anställningar. Kollektivavtal garanterar minimilöner, arbetsvillkor och försäkringsskydd, vilket bidrar till en sundare arbetsmarknad.

Utan krav på kollektivavtal löper vi risk att skapa en arbetsmarknad där subventionerade jobb blir en billig arbetskraft. Detta kan leda till osunda konkurrensförhållanden och försämrade villkor för alla arbetstagare. Genom att ställa krav på kollektivavtal säkerställs att subventionerade jobb verkligen bidrar till ordning och reda på svensk arbetsmarknad!

Satsa på det förebyggande arbetet för att bekämpa den grova organiserade kriminaliteten

Ingenstans har den grova organiserade brottsligheten fått så motbjudande uttryck som i Stockholmsregionen. Det är – sorgligt nog – från Stockholm som en mycket stor del av den grövsta brottsligheten i Sverige utgår. Det är därför i vår region som det mesta av arbetet, både repressivt och förebyggande, behöver bedrivas. Med förebyggande menar vi socialdemokrater allt från direkt förebyggande insatser på individnivå till genom-

gripande strukturella åtgärder av bostads-, social-, utbildnings- och arbetsmarknads-politiskt slag som vi socialdemokrater driver och som jämnar ut människors, inte minst ungas, möjligheter att etablera sig som produktiva och välmående medborgare.

Sedan valet 2022 styrs flera av vår regions kommuner och regionen av social-demokratiskt ledda majoriteter. Stor kraft läggs nu på att satsa på att bryta rekryteringen till gäng och kriminalitet. Trots Tidöregeringens välfärdssvek satsas det på fungerande skolor för alla barn, feriearbete för ungdomar, fler fältassistenter, stärkt socialtjänst och utbyggd föräldrautbildning. Genom satsningar som Fokus Järva kraftsamlas det från Stockholms kommun för att hålla ihop staden och ge alla stockholmare bättre framtids-chanser. Men ska det brottsbekämpande och brottsförebyggande arbetet lyckas måste samtliga politiska nivåer dra åt samma håll.

För varje krona ytterligare som läggs på fler poliser ska minst en krona läggas på det förebyggande arbetet. Lagändringar behöver genomföras som möjliggör för social-tjänsten att komma in tidigare, ökar samverkan och ger dem fler verktyg. Det behövs ett utökat föräldraskapsstöd, utökade befogenheter till socialtjänsten och nolltolerans mot skolfrånvaro med skolsocionomer på de skolor som har de tuffaste förutsättningarna.

För att motverka nyrekrytering till kriminalitet och minska återfall behövs en samordnad strategi. Viktiga insatser inkluderar förbättrade utbildningsmöjligheter, arbetsmarknadsåtgärder, socialt stöd och rehabilitering.

En nationell samordnare bör inrättas för att koordinera insatser mellan statliga myndigheter, kommuner, regioner, civilsamhället och arbetsgivare. En nationell strategi med fokus på förebyggande åtgärder, utbildningsprogram och integrationsinsatser bör tas fram.

Ekonomisk rådgivning och skuldsanering är avgörande för att undvika ekonomiska bekymmer som kan leda till kriminalitet. Stärkt samverkan mellan Kriminalvården, socialtjänsten och Arbetsförmedlingen är nödvändig.

Arbetsmarknadskvalificerande utbildningar, yrkesutbildningar och praktikplatser samt mentorskapsprogram och samarbeten med företag för att skapa sysselsättnings-möjligheter är effektiva åtgärder. Extrajobb och heljobb för ungdomar, aktivitetsplikt kopplad till subventionerade jobb samt rätt till förskola och fritids för barn till arbetslösa kan ytterligare minska risken för nyrekrytering.

En nationell samordnare för arbetet med att bryta nyrekryteringen till kriminella gäng borde redan ha funnits på plats och arbetet med tvärprofessionella insatsteam för att ingripa tidigt och resolut borde finnas i varje kommun där det behövs, med statligt ekonomiskt stöd. Dessvärre saknas dock en tydlig nationell definition av vad som avses med brottsförebyggande arbete. Kommunerna gör därför olika vägval utifrån lokala förutsättningar. Det bör de även kunna göra i framtiden men för att nå ett mer offensivt nationellt genomslag för det brottsförebyggande arbetet krävs att samhället tydliggör vilka grundläggande beståndsdelar som bör ingå.

Den socialdemokratiska regeringens omläggning av kriminalpolitiken och den historiska utbyggnaden av polisen med målet om 10 000 nya poliser var nödvändig för att möta och vända utvecklingen. Trots höga ambitioner med polistillväxten har Stockholmspolisen inte vuxit i samma takt som andra polisregioner. Uppskattningsvis saknas 1 000 poliser i Stockholmsregionen. Regeringen har uttalat att polisen ska fortsätta att växa men framåt krävs insatser för att hela landet ska ta del av nya poliser.

Det kommer på kort sikt att kosta pengar att bryta den negativa utvecklingen. Kommuner och regioner ska göra sitt. Men staten har givetvis det yttersta ansvaret. Det ansvaret tas inte idag. Detta måste omedelbart ändras! Genom dessa åtgärder ges

riskgrupper bättre förutsättningar att hitta och behålla ett arbete och vi skapar ett mer inkluderande samhälle.

Återreglera arbetskraftsinvandringen genom arbetsmarknadsprövning

Segregationen har vuxit sig fast i Stockholmsregionen och skapar allt allvarligare problem. Särskilt allvarlig är framväxten av en parallell bostads- och arbetsmarknad där den grova organiserade brottsligheten hänsynslöst exploaterar människors utsatthet. Illegal arbetskraft importeras och förmedlas. Svarta löner betalas ut, arbetsmiljön åsidosätts och torftiga bostadslösningar tillhandahålls, inte sällan i utdömda fastigheter som aldrig varit avsedda för boende. Det förekommer till och med att människor låses in över natten i dessa lokaler. Att utnyttja illegal arbetskraft utgör utan tvekan en mycket lukrativ inkomstkälla för kriminella aktörer inom den grova organiserade brottsligheten.

Den parallella arbetsmarknaden är ett hot mot sund konkurrens och ett friskt näringsliv. En mycket hög andel av arbetskraftsinvandringen utgörs av icke-kvalificerad arbetskraft samtidigt som arbetslösheten ökar. För att Stockholmsregionen ska kunna upprätthålla en dynamisk och rättvis arbetsmarknad krävs att arbetskraftsinvandringen regleras genom arbetsmarknadsprövning. Inget annat kommer att fungera!

Stärk civilsamhället och den offentligt stödda kulturen

En huvudstadsregion i ett modernt samhälle ska ha ett sprudlande civilsamhälle och kulturliv. Det är en rikedom för hela Sverige och källa till inkomster för besöksnäringen att statliga och icke-offentliga kulturinstitutioner frodas i huvudstaden. I förortsområden är bibliotek, studieförbund, folkhögskolor och föreningsliv väsentliga för livskvalitet, folkhälsa och våra möjligheter att bryta segregationen. Integration för människor med utländsk bakgrund i det svenska samhället är en ödesfråga för vår region och vi ser med förfäran på hur staten nu drar undan stöd till de samhällsinstitutioner, däribland det civila samhällets organisationer, som i praktiken bedriver betydande delar av det som förtjänar att kallas integrationspolitik. Nedskärning måste bytas mot upprustning!

Inte minst gäller detta idrotten. Idag är barns och ungas fysiska aktivitet ofta beroende av familjens sociala och ekonomiska villkor. Barn till högutbildade och ekonomiskt starka föräldrar deltar mer i idrottsföreningar än barn till föräldrar med lägre utbildning och inkomster. Detta skapar ojämlikhet i tillgången till idrott och fritidsaktiviteter, vilket påverkar både fysisk och psykisk hälsa.

Idrott ger sammanhang och kamratskap samt främjar folkhälsan. För att fler barn och unga ska få tillgång till dessa fördelar bör idrottsföreningar ges ökade möjligheter att minska deltagaravgifter, utbilda och anställa fler ledare genom den av oss socialdemokrater föreslagna ledarsatsningen om minst 1 000 nya ledare och samarbeta med fritidshem. En översyn av det lokala aktivitetsstödet kan bidra till detta.

Satsa på en rättvis klimatomställning – nu!

Socialdemokraternas övergripande syften med en stärkt infrastruktur och kollektivtrafik är att bidra till att uppnå klimatmålen och till en jämlik region med stark ekonomisk utveckling. Vi socialdemokrater i Stockholmsregionen ser med förfäran på högerregeringens misslyckade klimatpolitik, med till stora delar bortkastade skattesänkningar på drivmedel för alla oavsett behov, med neddragningar av den totala klimat- och miljöbudgeten och en helt onödig polarisering av energipolitiken. Resultatet är nu kraftigt växande klimatutsläpp. Vidare har högerregeringen under sina få år vid makten tagit bort elbusstödet och tagit bort de riktade statsbidragen till kollektivtrafiken.

I kommuner och regioner kommer socialdemokratiska lokalpolitiker att arbeta med oförminskad kraft för miljövärdsåtgärder, klimatsperspektiv i samhällsplanering, energieffektivisering, tillskapande av laddinfrastruktur och kollektivtrafik. Ett exempel på framsynt politik är de mångmiljardinvesteringar som görs av Stockholm Exergi för att fånga in och lagra biogen koldioxid. Ett annat är välkommandet av havsbaserad vindkraft utanför regionens kust, projekt med potential att producera hela regionens konsumtion av elektricitet.

Kostnadschocker för hushåll och företag som klimatomställningen medför måste hanteras smartare än hittills. Det socialdemokratiska förslaget om en tankarabatt för i synnerhet bilberoende hushåll i glesbygd och vårt förslag om folkhemsel visar den principiella fördelningspolitiska inriktning som en rättvis klimatomställning måste ta. Tillsammans med en aktiv arbetsmarknadspolitik och socialförsäkringspolitik som säkrar omställning på arbetsmarknaden blir klimatomställningen rättvis på riktigt, samtidigt som den industriella dynamiken påskyndas. Med rätt fördelningspolitiska verktyg och där den som förlorar ett jobb snabbt finner ett nytt och ännu bättre. Det är bråttom!

Utveckla infrastrukturen för samhällsnytta!

Stockholmsregionen kommer att fortsätta att vara Sveriges tillväxtmotor, men för att Stockholm ska kunna växa behöver all form av samhällsservice expandera. Bostäder behöver byggas och staten behöver investera i ökad kapacitet i transportsystemet samtidigt som effektiviteten och miljöbelastningen från transportsystemet ska minska.

Därför vill vi socialdemokrater i Stockholmsregionen satsa på att vinna över resenärer till kollektivtrafiken, satsa på elektrifiering och stärka arbetsmarknaden genom bättre tvärförbindelser. Dessvärre har den högerkonservativa regeringen genom sina beslut skapat risker för försening och totalstopp för många investeringar som är av strategisk vikt för Stockholmsregionen.

Regeringen och Trafikverket måste genom dialog med övriga parter säkerställa genomförandet av Spårväg syd och slutförandet av sista etappen av Mälarbanan genom Sundbyberg och Solna. Utan dessa projekt riskeras över 20 000 bostäder samt flera tusen arbetstillfällen i Stockholmsregionen.

Vi socialdemokrater i Stockholmsregionen anser att det är prioriterat att öka och skynda på antalet satsningar på elektrifiering av transportsystemet regionalt. Elektrifiering av busstrafiken har påbörjats men kan stärkas genom samarbete mellan Region Stockholm och Trafikverket. Ska elektrifieringen bli framgångsrik måste fler fordonsslag inkluderas. Elektrifiering kan ske genom utbyggnad av både laddinfrastruktur och elvägar.

Vi anser att det är viktigt att elektrifieringen samplaneras för att passa både gods- och persontransporter samt kollektivtrafik. I Stockholmsregionen finns flera sträckor som lämpar sig väl för elvägsutbyggnad både ur gods- och ur kollektivtrafikshänseende. En strategi för hela systemet behövs för att satsningen ska bli långsiktigt hållbar. Vi delar den optimistiska syn på BRT-system som Trafikverket framfört i tidigare planer och anser att BRT borde vara elektrifierat.

De tunga transporterna på vägarna i Stockholm kommer att fortsätta och elektrifiering är på sikt nödvändig. Vi anser att Trafikverket behöver få ett uppdrag att utveckla elvägar på flera platser och stödja laddningsmöjligheter för tung trafik.

Socialdemokraterna i Stockholmsregionen anser vidare att tillgång till transporter ska utgå från behov, inte betalningsförmåga eller markvärden.

Trängselskatter i trafikstyrande syfte är ett viktigt verktyg för att använda transportsystemet optimalt och har varit framgångsrikt i Stockholmsregionen. Intäkterna ska användas i enlighet med folkomröstningens beslut till att finansiera kollektivtrafik och vägar i regionen. Finansiering av infrastruktur genom så kallad bompeng, alltså avgifter som inte syftar till att styra trafiken utan enbart finansiera kostnaden för vägen, är vi kritiska till. Vägarna betalas redan genom fordonsskatt och drivmedelsskatter av såväl privatbilism som tung trafik och busstrafik. Sådana avgifter leder till ojämlika förutsättningar.

Stockholmsregionen påverkas negativt av de två OPS-projekt som genomförts i Sverige, Nya Karolinska sjukhuset och Arlandabanan. NKS blev ett internationellt uppmärksammat haveri. OPS-avtalet rörande Arlanda Express innebär dyra straffavgifter för resenärer med spårtrafik till Arlanda i decennier framöver och hindrar därmed en viktig omställning till hållbart resande till och från Arlanda. De potentiella fördelarna med OPS är svåra att se i praktiken medan riskerna är stora och inlåsnings-effekter likt Arlandabanan kan hindra framtida utveckling. Vi socialdemokrater i Stockholmsregionen anser därför att inga nya investeringar ska genomföras enligt OPS-modell.

Avveckla Bromma flygplats och utveckla Arlanda

Ska Stockholmsregionen fortsätta att vara och stärka sin position som Sveriges gröna tillväxtmotor måste Bromma flygplats avvecklas och samtidigt måste Arlanda utvecklas till ett centrum för fossilfritt flyg i Europa. Dock menar Swedavia att en grundläggande förutsättning är att Arlanda får långsiktiga förutsättningar för att utvecklas i takt med samhällets behov. Flyget är viktigt för hela Sveriges tillgänglighet. Det är därför viktigt att flyget ges goda möjligheter att verka samtidigt som man främjar dess omställning. I ett läge där varken Bromma eller Arlanda beräknas ha full kapacitet inom den närmaste tiden är det oklokt att låta flygbolagen behöva bekosta båda flygplatsernas verksamhet. Det är därför mer fördelaktigt för både miljö och näringsliv att samla flyget på Arlanda flygplats.

Ska Arlanda flygplats fortsätta att utvecklas måste transporterna till flygplatsen förbättras. Delar av E4 behöver breddas och kapacitetsstark busstrafik behöver tillföras. Dessutom behöver kollektiva förbindelser mellan Märsta och Arlanda byggas ut, antingen som en BRT-lösning eller som spårbunden trafik. Detta är viktigt både för att minska sårbarheten i transporter till och från Arlanda och för att möjliggöra ytterligare arbetspendling.

Att högerregeringen inte har några planer på att under den kommande mandatperioden driva en avveckling av Bromma flygplats är ett enormt bakslag. Bromma flygplats behöver avvecklas i förtid så att det kan byggas en klimatsmart stadsdel med upp till 30 000 bostäder på marken. Tillgängliggörandet av marken för byggandet av bostäder är ett viktigt framtidsprojekt för att råda bot på den stora bostadsbristen i Stockholmsregionen!

Skapa en ny förbindelse vid Södertälje kanal

En ny bro eller tunnel vid Södertälje kanal är väsentligt ur tillväxtsynpunkt med tanke på de stora exportindustriernas konkurrenskraft och beroende av väl fungerande transportinfrastruktur. Likaväl är bron en viktig förutsättning för att den sammanhållna arbetsmarknadsregionen i Stockholm-Mälardalen ska kunna utvecklas. Det försämrade säkerhetsläget kan inte heller bortses från. E4-bron över Södertälje kanal är sårbar och avgörande för flödena till och från huvudstaden. Om den slås ut påverkas transporter i hela landet.

Södertörns högskola bör bli universitet

Riksdagen beslutade 1995 att inrätta Södertörns högskola för att stärka högre utbildning i södra Storstockholm och motverka segregation. Högskolan har sedan dess gjort betydande insatser, men problemen med segregation kvarstår. Placeringen i Flemingsberg har varit strategisk, och högskolan har arbetat med mångvetenskaplighet och mångkulturalitet.

Högskolan har utvecklats väl och har över 13 000 studenter. Den har fått tillstånd att utfärda doktorsexamen i de flesta ämnen och står sig bra jämfört med nya universitet. En särskild profil är Östersjö- och Östeuropaforskningen, vilket är relevant i dagens geopolitiska läge.

Trots en utbyggnad av högskoleplatser har antalet platser per capita minskat på grund av befolkningstillväxten. Detta kan hämma regionens tillväxt. Därför är det rimligt att Södertörns högskola får universitetsstatus, vilket skulle stärka dess ställning och bidra till huvudstadsregionens utveckling. Att ge Södertörns högskola universitetsstatus skulle vara en naturlig utveckling och fullborda de ursprungliga ambitionerna. Detta skulle även förbättra lärosätets förutsättningar att bidra till regionens och landets tillväxt och utveckling.

Mattias Vepsä (S)

Anders Ygeman (S)

Mirja Räihä (S)

Jytte Guteland (S)

Annika Strandhäll (S)

Lawen Redar (S)

Markus Kallifatides (S)

Daniel Vencu Velasquez Castro (S)

Kadir Kasirga (S)

Mathias Tegnér (S)

Åsa Westlund (S)

Anna Vikström (S)

Alexandra Völker (S)

Leif Nysmed (S)

Serkan Köse (S)

Azadeh Rojhan (S)

Markus Selin (S)

Ingela Nylund Watz (S)